

ПОЗИЦИЯ

ОТНОСНО: Заявените намерения за увеличаване на МРЗ и на осигурителните вноски в ДОО и НЗОК, както и за административно увеличение на МОД в сектори без постигната договореност между работодатели и синдикати

Българската стопанска камара (БСК) категорично не подкрепя заявените намерения за ограничаване на хроничния дефицит в системите на социално и здравно осигуряване чрез административно увеличаване на минималния осигурителен доход (МОД), увеличаването на размера на осигурителните вноски и минималната работна заплата.

Преди предприемането на всякакви решения в тази посока, компетентните държавни органи следва да отговорят ясно какво от договорените със социалните партньори предложения за промени в тази област е изпълнено и какъв е ефектът от тях за намаляване на дефицитите в ДОО и НЗОК.

За пореден път подчертаваме, че:

1. От системата на ДОО все още не са изключени всички плащания със социален характер, за които липсва принос на осигурените лица, вкл. разходите за достигане до минимална пенсия, за профилактика и рехабилитация, за допълнителна пенсия за преживелия съпруг и др.
2. Не е осъществена радикална промяна на системата за определяне и отпускане на пенсиите за инвалидност. Необходимо е да се осигури максимална равнопоставеност, обективност и прозрачност за ползване на това право, с цел ограничаване на злоупотребите при медицинската експертиза на работоспособността.
3. Не са преразгледани условията и редът за ранно пенсиониране на осигурените по чл. 69/КСО лица (полицаи, военни, магистрати), вкл. не са коригирани ставките на осигурителните вноски, така че да покрият размерите и периода на получаваните пенсии;
4. Не са разработени нови по-обективни и по-справедливи критерии, които да не позволяват ползване на правата за ранно пенсиониране, когато условията на работа не отговарят на изискванията. Основен критерий да бъде оценката на риска и тежестта на работа на конкретните работни места, при които се осъществява дейността. На тази основа да се извърши прекатегоризация на всички лица, които ползват режимите за ранно пенсиониране.
5. Трайна е тенденцията да се увеличава размерът на обезщетенията за болнични и други плащания от системата, главно поради липсата на ефективен контрол от страна на публичните институции. Продължава действието на приетата временна мярка за поемане от работодателя на първите три дни от временната нетрудоспособност, което насърчава издаването на болнични листове за привидно заболяване и увеличава разходите на работодателите и ДОО;
6. Липсва съществен напредък и резултатност на контрола по събирането на осигурителните вноски и упражняването на недекларирана заетост;
7. Не са предприети съществени реформи на трудовото законодателство (в т.ч. за агенциите за временна работа, заетостта на почасово работно време и други), стесняващо достъпа до пазара на труда на младежи, учащи, жени и други неравностойни групи, което ограничава социално осигурителната база и поддържа високи нива на безработица;
8. Не се отчита фактът, че МОД е анахроничен механизъм, влизаш в противоречие с практиката на ЕС и остро критикуван от ЕК и МВФ като ограничител на заетостта в МСП, в секторите с ниско заплащане на труда и за неквалифицираните работници;
9. Предлаганият нов размер на МРЗ от 400 лв. надхвърля значително прага от 60% спрямо средната работна заплата в повечето административни области, а за много общини с ниска заетост и ниво на заплащане се доближава до 80%. В повечето страни-членки на ЕС това съотношение не надхвърля 43-45%;
10. Игнорира се ниският ръст на производителността на труда и на потребителските цени спрямо постигнатия висок ръст на средната работна заплата от 10,5% през 2013 г., спрямо 2012 г.;

11. По отношение на предложението за увеличение на здравноосигурителната вноска следва да бъдат отчетени:

- липсата на реформи в здравеопазването, вкл. наличието на сериозни структурни деформации, водещи до финансова неефективност на системата,
- трайната и устойчива тенденция на ниска ефективност от дейността на здравната система на всички нейни нива - при непрекъснато повишаване на разходите за здравеопазване показателите за здравното състояние на населението не се подобряват;
- съществуващата трайна тенденция на намаляване на дела на средствата, отделени от Републиканския бюджет за финансиране на системата на здравеопазването за сметка на увеличаване на размера на средствата за сметка социалните фондове и на населението;
- липсата на система за анализ и оценка на резултатите от дейността на системата;
- прехвърлянето на над 1.4 млрд. лв. от резерва на НЗОК към държавния бюджет,
- несъответствието на размера на здравноосигурителните вноски за осигуряваните от държавата лица на разходите, които се правят за тяхното медицинско обслужване;
- липсата на ясни правила за реда и начина на медицинското обслужване на здравноосигурените лица и за финансирането на тази дейност;
- неефективната събираемост на здравноосигурителни вноски;
- забавянето на електронното здравеопазване като решаващ фактор за подобряване на ефективността и прозрачността на системата.

БСК очаква от служебното правителство повече реализъм в оповестените намерения и съгласувани действия за преодоляване на краткосрочните предизвикателства в бизнес средата, заетостта и финансовата стабилност.

Убедени сме, че основен път за преодоляване на дефицитите в осигурителните системи са радикалните реформи, за които служебният кабинет не разполага с времеви ресурс и правомощия.